

[Morten Lange.]

forbindelser er så udtalt et virkemiddel, at hvis man går sammen om dem, så har man simpelt hen ikke sin fulde frihed på alle andre områder; det er en helt enkel og klar politisk læresætning, som formodentlig ingen vil vove at sige imod.

Vi er i den situation, at vi endda har grund til at tro, at mens man i Fællesskaberne ikke vil kunne enes om en hel del ting — det synes jo at hænde — så er der meget, der tyder på, at en sikkerhedspolitisk linje kan man enes om, og den vil vi formodentlig så blive bundet til. Den kan være køn, som den f. eks. er, når Willy Brandt laver en åbning mod øst — jeg er heller aldrig nogen sinde kommet med et protokollat om, at alt, hvad Fællesskaberne gør, er afskyeligt — men den kan lige så nemt være begrænsende, som den hyppigste tendens har været. Når England, Tyskland og Frankrig har skullet blive enige om en eller anden politisk holdning, så er det meget hyppigt gået sådan, at man har holdt sig tilbage og ventet, hvis man ikke har gjort det, der var meget værre.

Der skal nogen til at ride foran. Danmark har efter min mening sporet sin hest for langsomt, men vi har dog haft en tendens til at ride noget foran. Denne tendens vil ikke blive den samme, hvis vi går ind i De europæiske Fællesskaber, og hvis vi vil komme til at ride foran, så bliver det på en rullende trappe, der løber baglæns, sådan at vi kun rider foran til glæde for os selv.

Jeg har den opfattelse, at det er et væsentligt punkt, at vi skal placere os i verden og ikke placere os i verden som led i en økonomisk blok med alle de konsekvenser, det har. Det er min sikre overbevisning, at vi står bedre i en uafhængig stilling, og det er dér, vi har det ægte alternativ. Vi har stadig væk mulighederne for det nordiske samarbejde. Jeg skal ikke her komme frem med nøglen til kisten og grave liget af Nordek op. En ny traktat er aldrig den samme som den gamle, hvorfor skulle den også være det? Der er sket en udvikling. Men det er ganske enkelt sådan, at de nordiske lande, hvis de står uden for De europæiske Fællesskaber, er underkastet den eneste lov, som de virkelig har respekt for, nemlig nødvendighedens lov. Når vi står udenfor, så har vi ikke anden rimelig samarbejds mulighed end den med hinanden, i hvert fald på nærmere økonomisk

vis, og den vil der være grund til at tage op. Måske har meget omkring Fællesskaberne lært os, at vi skal ikke stile efter de meget snærende økonomiske traktater, vi skal nok have det noget mere fleksibelt, som det hedder. Men et nordisk samarbejde vil have ganske betydelige muligheder.

Her kan man igen vende tilbage til, at det jo var disse udmærkede finner, der kuldsejlede forsøgene i sin tid — dengang da man fra dansk side udmærket godt vidste, at det skib, man prøvede på at sejle i, havde en landgangstrappe bagi, så man i løbet af ét år kunne løbe ned til De europæiske Fællesskaber. Hr. Niels Helveg Petersen havde sådan en smuk liste over sammenhænge; vi skal da også have sammenhængen frem mellem Nordekforhandlingernes sammenbrud og den, lige nøjagtig før det, genopvågnede tro på De europæiske Fællesskaber. Inden mødet i Haag stod De europæiske Fællesskabers aktier i Danmark et eller andet sted nede i højde med gulvet; efter mødet var det anderledes, og derved og derfor og på den baggrund skete kuldsejlingen. Der er imidlertid noget om, at man lærer af kuldsejlinger, og det har vi nok også gjort af denne. Jeg er ikke i tvivl om, at vi kan lave et nordisk samarbejde, som passer til vore interesser, og at vi formodentlig ikke har stort anden mulighed for at komme til nogen sinde at gøre det end den, at vi er tvunget til det.

Det vil være en klog og langsigtet politik, hvis Danmark vælger Norden som sit alternativ den 2. oktober, og et nej til EF er ifølge en ganske simpel nødvendighed et ja til Norden. Jeg er ikke spor imponeret af den rolle, vi nu bliver tilskrevet som sådan en slags befuldmægtiget ambassadør eller gesandt for Norden i Bruxelles. Den er søgt. Vi har politisk splittelse nok i Norden til, at vi er alsidige; vi behøver ikke at forøge den yderligere med, at Danmark tilslutter sig en speciel økonomisk blok, som de andre ikke er medlemmer af.

En ting er i hvert fald sikker: afgørelsen, som bliver truffet af befolkningen den 2. oktober, er endelig. Vi har hørt nogle interessante juridiske udredninger om, under hvilke omstændigheder vi kan melde os ud af De europæiske Fællesskaber. Men vi skal være klar over, at stramhedsgraden dér er som ved et katolsk ægteskab: døden kan